

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 70.201 van 15 december 1997
in de zaak A. 43.311/IX-495.**

In zake : René VANAENROYDE,
wonende te LEUVEN,
Zavelberg 16

tegen :

de Regie der Posterijen, thans de POST, ver-
tegenwoordigd door de Minister van Posterij-
en, Telegrafie en Telefonie.

D E R A A D V A N S T A T E , I X e K A M E R ,

Gezien het verzoekschrift dat René VANAENROYDE op 5 november 1990 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van de beslissing van 12 september 1990 waarbij de Gewestelijke Directeur van de Posterijen hem de tuchtstraf van de blaam opgelegd;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Adjunct-auditeur-generaal M. ROELANDT;

Gelet op de beschikking van 21 oktober 1993 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de regelmatig gewisselde laatste memories;

Gelet op de beschikking van 20 november 1997 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 8 december 1997;

Gehoord het verslag van Staatsraad J. SMETS;

Gehoord de opmerkingen van verzoeker, en van Inspecteur-jurist L. VANHOOREN;

Gehoord het eensluidend advies van Audi-teur-generaal M. ROELANDT;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak als volgt kunnen worden samengevat :

1.1. Verzoeker is eerstaanwezend postontvanger en is in die hoedanigheid belast met de leiding van het Postkantoor Sint-Truiden 1.

1.2. Met een dienstnota nr. 7012-6 van 5 april 1990 wordt de invoering van de nieuwe postnummers aan het personeel toegelicht.

1.3. Tijdens de vergadering van de postontvangers te Hasselt op 12 april 1990 wordt het belang van de operatie en de rol van de chefs van de uitreikingskantoren benadrukt.

1.4. Op 22 augustus 1990 wordt een schriftelijk onderzoek ingesteld betreffende de controle op de verdeling van folders over het nieuwe postnummer te Sint-Truiden.

Bij de uitreiking van de folders aan huis was immers gebleken dat een dertigtal woningen te Sint-Truiden een verkeerde folder met het postnummer van Borgloon ontvingen.

1.5. Een samenvattend verslag van het onderzoek wordt op 6 september 1990 door J. DANIELS, eerstaanwezende postontvanger, aan de Gewestelijke Directeur bezorgd.

1.6. Op 12 september 1990 beslist J. VANBRABANT, Gewestelijke Directeur van de Posterijen, aan verzoeker de tuchtstraf van de blaam op te leggen. Het opleggen van die tuchtstraf wordt als volgt gemotiveerd :

"De bepalingen van de Dn 7012-6 van 5.4.1990 en de oproep tot persoonlijk engagement bijwege van de 129ste Gewestelijke Vergadering van de postontvangers, totaal veronachtzaamd te hebben zodat er op de verdeling van de folders i.v.m. de nieuwe postnummers geen enkele controle werd uitgeoefend".

1.7. Verzoeker krijgt kennis van die beslissing op 13 september 1990 en dient op 24 september 1990 een bezwaarschrift in.

1.8. Op 1 oktober 1990 beslist de Gewestelijke Directeur dat er geen elementen voorhanden zijn die een herziening van de tuchtstraf wettigen;

2. Over de ontvankelijkheid van het beroep.

2.1. Overwegende dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord de onontvankelijkheid van het beroep opwerpt doordat verzoeker geen belang meer heeft bij zijn beroep; dat zij zich hierbij steunt op arti-

kel 80 van het koninklijk besluit van 2 oktober 1937 houdende het statuut van het rijkspersoneel - dat op het ogenblik van de bestreden beslissing van toepassing was op het personeel van de toenmalige Regie der Posterijen -, dat onder meer bepaalt dat de tuchtstraf van blaam na negen maanden, te rekenen vanaf de datum waarop de straf is uitgesproken, van ambtswege wordt doorgehaald in het persoonlijk dossier van de betrokken ambtenaar, wat betekent dat met de doorgehaalde straf geen rekening meer mag worden gehouden, inzonderheid bij de appreciatie van de aanspraken op bevordering van de ambtenaar en bij de toekenning van de beoordeling; dat zij hieruit afleidt dat verzoeker geen actueel belang meer heeft bij de vernietiging van de bestreden beslissing; dat zij in haar laatste memorie daaraan nog toevoegt dat zelfs al zou de bestreden beslissing in het verleden nadelige gevolgen hebben gehad, een nietigverklaring enkel kan beogen een vordering tot schadevergoeding te ondersteunen, wat evenwel strijdt met het objectieve karakter van het contentieux bij de Raad van State;

2.2. Overwegende dat verzoeker repliceert dat zolang de beslissing niet is doorgehaald, zij nadelige rechtsgevolgen kan veroorzaken, dat hij reeds voor vijf betrekkingen van rang 13 heeft gepostuleerd, waarbij telkens de bestreden beslissing diende te worden vermeld, dat de vernietiging van de bestreden beslissing het hem mogelijk zal maken deze onrechtstreekse rechtsgevolgen van de bestreden beslissing op hun beurt ongedaan te laten maken, en dat hij ten slotte in geval van vernietiging, een morele en materiële schadevergoeding kan vorderen voor de gewone rechtbanken;

2.3.1. Overwegende dat de doorhaling van een tuchtsanctie in het persoonlijk dossier van de betrokken ambtenaar deze sanctie niet tenietdoet, doch enkel belet dat ermee, naar de toekomst toe, in een aantal ambtelijke situaties wordt rekening gehouden; dat de doorha-

ling derhalve niet tot gevolg heeft dat het annulatieberoep tegen de doorgehaalde tuchtmaatregel zonder voorwerp zou worden;

2.3.2. Overwegende dat een tuchtsanctie het schuldige gedrag van een ambtenaar beoogt te bestraffen; dat omwille van de morele afkeuring die zij aldus inhoudt, de ambtenaar ten aanzien waarvan zulk een sanctie, van welke aard dan ook, werd opgelegd, steeds een voldoende gekarakteriseerd moreel belang heeft om die sanctie met een annulatieberoep te bestrijden; dat deze vaststelling volstaat om het beroep ontvankelijk te verklaren;

3. Over de gegrondheid van het beroep.

3.1.1. Overwegende dat verzoeker in zijn eerste middel betoogt dat luidens artikel 78, § 1, derde lid, van het voormelde koninklijk besluit van 2 oktober 1937, zoals die bepaling luidde op het ogenblik dat de bestreden beslissing werd genomen, de terechtwijzing en de blaam door de bevoegde hiërarchische meerdere worden uitgesproken en dat luidens § 5, eerste lid, van hetzelfde artikel, de Minister de bevoegde hiërarchische meerderen moet aanwijzen; dat hij aanvoert dat hem geen ministerieel besluit bekend is waarbij de gewestelijke directeur wordt gemachtigd om de tuchtstraf van de blaam op te leggen, zodat een onbevoegde overheid is opgetreden;

3.1.2. Overwegende dat de verwerende partij repliqueert dat de toenmalige Staatssecretaris voor de Post, Telegrafie en Telefonie zich op 3 december 1987 akkoord heeft verklaard met het voorstel van de Administrateur-generaal tot aanduiding van de bevoegde hiërarchische meerderen;

3.1.3. Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord stelt dat de staatssecretaris slechts

verordenende bevoegdheid kan uitoefenen met instemming van de Minister aan wie hij is toegevoegd; dat de tegenpartij niet het bewijs levert van het akkoord van de Eerste Minister, aan wie de toenmalige Staatssecretaris voor de Post, Telegrafie en Telefonie was toegevoegd, zodat de Raad van State overeenkomstig artikel 159 van de Grondwet het besluit van de Staatssecretaris voor de Post, Telegrafie en Telefonie van 3 december 1987 buiten toepassing moet verklaren, wat tot gevolg heeft dat de vereiste rechtsgrond voor de bestreden beslissing ontbreekt;

3.1.4. Overwegende dat luidens artikel 3 van het koninklijk besluit van 24 maart 1972 betreffende de Staatssecretarissen de verordenende bevoegdheid door de Staatssecretaris niet wordt uitgeoefend dan met instemming van de Minister aan wie hij is toegevoegd; dat de verordenende bevoegdheid de bevoegdheid is waardoor een rechtsregel wordt geformuleerd die een algemene draagwijdte heeft en die bijgevolg voorziet in een abstracte en onpersoonlijke rechtstoestand die voor een onbepaald aantal gevallen geldt; dat de aanwijzing van de hiërarchische meerderen die in een bepaald bestuur zekere tuchtstraffen kunnen uitspreken, geen uitoefening is van de verordenende bevoegdheid; dat de beslissing betreffende die aanwijzing immers geen algemeen geldende rechtsregel uitmaakt, maar enkel een loutere toepassing van een vooraf vastgesteld verordenend besluit op een concrete toestand vormt; dat het eerste middel bijgevolg niet gegrond is;

3.2.1. Overwegende dat verzoeker in een tweede middel betoogt dat de rechten van verdediging werden geschonden doordat de Gewestelijke Directeur van de Posterijen te Hasselt op geen enkel ogenblik te kennen gaf dat verzoeker disciplinaire fouten zou hebben begaan, doordat hij evenmin de mogelijkheid heeft gehad kennis te nemen van het dossier, waaronder het verslag

van J. DANIELS, dat kennelijk een belangrijke rol heeft gespeeld, en doordat hij niet gedurende 10 dagen over de bestreden beslissing heeft kunnen beschikken, aangezien zij per kerende moest worden teruggezonden;

3.2.2. Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat de ondervraging over de feiten schriftelijk gebeurde en verzoeker hieruit kon afleiden dat een straf kon volgen, te meer daar tijdens een vergadering van 12 april 1990 werd gewezen op het uitzonderlijke belang van de voorlichting over de nieuwe postnummers; dat zij voorts aanvoert dat er bij een blaam geen voorlopig voorstel is; dat zij stelt dat verzoeker op 13 september 1990 kennis heeft gekregen van de straf, alsmede het gehele dossier heeft ontvangen "zoals deze bij nota van 12 september 1990 werden overgestuurd" en dat verzoeker daarna tien dagen tijd heeft gehad om zijn bezwaren schriftelijk uiteen te zetten; dat zij betoogt dat alleen de bestreden beslissing per kerende werd teruggevraagd en dat verzoeker op 24 september 1990 zijn bezwaarschrift heeft ingediend, zodat verzoeker de termijn van tien dagen heeft kunnen benutten;

3.2.3. Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord nogmaals beklemtoont dat zijn rechten van verdediging werden geschonden; dat hij verder aanvoert dat de Gewestelijke Directeur van de Posterijen te Hasselt op geen ogenblik is tussengekomen in het tuchtonderzoek, dat hem niet de gelegenheid werd gegeven om zich nuttig te verdedigen vooraleer de beslissing werd genomen en dat niet bewezen is dat verzoeker kennis heeft kunnen nemen van het dossier vooraleer de beslissing werd genomen;

3.2.4.1. Overwegende dat artikel 79, § 1, van het voormelde koninklijk besluit van 2 oktober 1937, op het ogenblik dat de bestreden beslissing werd genomen, als volgt luidde :

"Het opleggen van de terechtwijzing of de blaam, alsook elk voorlopig voorstel dat ertoe strekt een zwaardere straf op te leggen, worden schriftelijk geformuleerd, met redenen omkleed en aan de betrokken ambtenaar medegedeeld.

De ambtenaar wordt vooraf ondervraagd over de feiten waarop de maatregel berust.

Na de kennisgeving heeft de ambtenaar tien dagen tijd om zijn eventuele bezwaren schriftelijk uiteen te zetten. Zijn bezwaarschrift wordt bij het dossier gevoegd";

3.2.4.2. Overwegende dat de in de aangehaalde bepaling bedoelde ondervraging moet worden gezien in het licht van het recht van verdediging van de ambtenaar ten aanzien van wie het opleggen van een tuchtsanctie wordt overwogen; dat hieruit volgt dat de betrokken ambtenaar ervan op de hoogte moet zijn dat de ondervraging plaatsvindt binnen het raam van een tuchtvordering, moet weten over welke tuchtfeiten het gaat en op nuttige wijze zijn verdediging moet kunnen voorbereiden en uitoefenen, wat onder meer impliceert dat hij kennis moet kunnen nemen van alle gegevens waarop de tuchtvordering is gesteund en dus vóór het opleggen van de tuchtsanctie in de mogelijkheid moet zijn het volledige tuchtdossier te raadplegen;

3.2.4.3. Overwegende dat uit niets blijkt dat verzoeker over de hem ten laste gelegde feiten is ondervraagd met inachtneming van de onder overweging 3.2.4.2. beschreven vereisten; dat de verwerende partij weliswaar verwijst naar een "ondervraging over de feiten die op schriftelijke wijze gebeurde"; dat uit het administratief dossier blijkt dat het hier gaat om een reeks inlichtingen en vragen betreffende de feiten die aan verzoeker binnen het raam van de tuchtvordering ten laste zouden worden gelegd; dat evenwel, daargelaten de vraag of de in de toenmalige tekst van artikel 79, § 1, van het voormelde koninklijk besluit van 2 oktober 1937 bedoelde ondervraging op een schriftelijke wijze kon plaatsvinden, in ieder geval op geen enkele wijze blijkt

dat verzoeker ervan op de hoogte was dat de aan hem gerichte vragen met het oog op de uitoefening van een tuchtvordering werden gesteld; dat hij bijgevolg, onwetend over het feit dat jegens hem een tuchtprocedure was aangevat, niet op nuttige wijze zijn recht op verdediging binnen het raam van zulk een procedure heeft kunnen uitoefenen; dat dienaangaande het verweer van de verwerende partij dat "uit de vraagstelling de verzoekende partij kon afleiden dat een straf kon volgen", niet kan worden aanvaard; dat immers, gelet op de aard van de tuchtsanctie, die steeds een afkeuring inhoudt van schuldig gedrag, de overheid haar intentie om een tuchtprocedure in te stellen ondubbelzinnig duidelijk moet maken opdat het recht van verdediging met zekerheid gewaarborgd wordt; dat hieruit volgt dat het niet volstaat dat de betrokken ambtenaar kon vermoeden dat een tuchtprocedure werd ingeleid; dat ook het verweer dat er bij de oplegging van de tuchtstraf van de blaam geen voorlopig voorstel is, niet dienstig is, nu dat gegeven niet wegneemt dat ook in dat geval de rechten van de verdediging dienen te worden geëerbiedigd; dat tot slot het verweer dat verzoeker een bezwaarschrift tegen de opgelegde tuchtsanctie heeft kunnen indienen, niet kan worden aangenomen daar de betrokken ambtenaar zijn recht van verdediging ook moet kunnen laten gelden vóórdat het bestuur de tuchtsanctie heeft opgelegd en niet enkel binnen het raam van een verweer tegen een reeds opgelegde tuchtsanctie; dat het middel gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt de beslissing van de Gewestelijke Directeur der Posterijen te Hasselt van 12 september 1990 waarbij aan René VANAENROYDE de tuchtstraf van de blaam wordt opgelegd.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op vijftien december 1900 zevenennegentig, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	G. BAETEMAN,	eerste voorzitter van
		de Raad van State,
	A. BEIRLAEN,	staatsraad,
	J. SMETS,	staatsraad,
	M. MILOJKOWIC,	toegevoegd griffier.

De griffier,

De voorzitter,

M. MILOJKOWIC.

G. BAETEMAN.